

V.Krėvė “Skerdžius”

Pagrindinio veikėjo charakteristika

V.Krėvė apsakyme “Skerdžius” sukūrė šviesų Lapino paveikslą.

Tai šimtmetis skerdžius, tikras Lietuvos girių gyventojas. Jau pačioje apsakymo pradžioje Lapinas gretinamas su Grainio liepa. Ši paralelė tęsiasi per visą kūrinį. Jei liepoj “žvirbliai nuolat vestuves kelia, ir volungės dažnai graso ievai, ir strazdas švirkštuoja...”, tai ten, kur skerdžius pasirodo, “šunys pjaunasi, kaimo vaikai rėkauja”.

Linksmi šlamėjo liepa, linksmi gyvena ir Lapinas. Nors dūminė jo pirkelė, nors neturi senelis jokio turto, nors žmonės mėgsta iš jo pasijuokti, bet jis visuomet linksmas, pasitikįs savimi, kupinas gyvenimo džiaugsmo kaip tikras gamtos vaikas.

Skerdžius su nepaprasta meile kalba apie mišką: “Vėl kaip gali būto gera, kur nėra miško! Be miško suskursta žmogus”. Jo kalboje daugybė vaizdingų veiksmažodžių, taiklių sinonimų, kuriuos ne be reikalo autorius įdeda į senuko lūpas. Tik senasis Lapinas, daugelį metų praleidęs miškuose ganydamas gyvulius, gali girdėti, kaip “kuoja pašvokščia ir epušė lapais paskambina, ir eglė pasiūbuoja, ir berželis, kasas taisydamas, pakušta”. Ypač meilė gamtai išryškėja ginant liepą. Gailisi senelis ne tik liepos, kurią žada nukirsti, bet ir naikinamų miškų.

Lapinas – tai tiesiog vaikščiojanti tautosaka. Pasakos, padavimai, kuriuos jis sekdamas vaikams, rodo, kad jis neskiria pasakų pasaulio nuo tikrovės. Pripasakoja, primeluoja vaikams apie vilkus, kurie medžiuose vaikus peri, apie laumes, kurios gaudo blogus vaikus ir balosna murkdo, apie miškinius, kurie žmones paklaidina. Pasakodavo ir apie senovę vis pagąžindamas, kai girdavo galingus žmones, kurie nei vilkų, nei miškų nebijodavę. Primeludavo tiek, kad vaikai kojas nuo suolo nuleisti bijodavę. Sunku skerdžiui, kad daugelis netiki nei monais, nei dvasiomis, bet pramanytus dalykus taip įtikinamai pasakodavo, kad suvedžiodavo ne tik vaikus, bet ir rimtus vyrus. Tai lyg savotiška pramoga: “linksmas tokiais atvejais būdavo senis, juokiasi, net akys jam blizga”.

Skerdžius yra geraširdis. Jo pagrindinis moralinis principas – žmogus privalo būti geras ir nedaryti niekam blogo. Tai liudija jo paties gyvenimas. Lapinas linki visiems tik gero, stengiasi gerai priganyti gyvulius, neleidžia jų vaikyti, mušti. Jo nuoširdumas ir gerumas siejasi su darbštumu. Vienai moterėlei vantą parneša, kitai – vaistažolių parenka, trečiai – šluotą suriša. Vaikams išdrožinėja lazdelių, dūdelių išsuka iš karklų, kartais padovanoja rėknę ar aukšliuką. Atėjus žiemai, Lapinas megzdavo tinklus, bradinius, moterims – petkes. Iš vardo jis yra katalikas, bet savo sieloje – tikras gamtos garbintojas. Žolė jam – šventa Dievo dovana, liepa – “dievulio ir mažų paukštelių”.